

ALLAH'IN SIFATLARI

1. Allah'ın sıfatları zatının aynı da gayrı da değildir, ne demek?

2. Mutezile sıfatları niçin inkar etmiştir?

Cevap: 1) Bu tür tartışmalar Kur'ân'dan veya hadislerden kay-naklanmış sorunlar değildir. Kelâmcılar, Yunan'dan çevrilen felsefeyi, İslâm inan-cını tartışma alanına çekmiş ve böyle sorunlar ortaya çıkar-mışlardır. Bu tür tartışmaların boş ve yararsız şeyler olduğuna inani-yorum.

Sorunun özüne gelince: Allah'ın Kur'ân'da anılmış sıfatları var-dır: **Alîm:** bilen, **habîr:** haber alan,

yy:

diri, canlı,

muhyî:

hayat veren,

mumît

: öldüren,

hâlik:

yaratan,

mubdi':

yoktan var eden gibi pek çok sıfat. Şimdi Allah kadîm(öncesiz)dir. Bu sıfatlar da Allah'ın kendisi gibi öncesiz olursa iki tane öncesiz varlık, yani bir Allah'ın zatı, bir de sı-fatları olmak üzere iki öncesiz anlaşılır. Oysa öncesiz olan yalnız Al-lah'ın za-tıdır.

Peki sıfatları öncesiz değilse sonradan mı var olmuştur? Yani Allah, önce alîm değildi, sonra mı alîm oldu; önce kadîr değildi de sonra mı kadîr oldu? Bu da Allah'ın zatında değişim meydana geldiği anlamına gelir. Bu da uygun değildir. Öyle ise Allah'ın sıfatları zatının aynı değil-dir ama gayrı da değildir. Sıfatların ayrı bir anlamı var ama bunlar sonra-dan oluşmuş şeyler değildir. Allah'ın zatının ayrılmaz parçasıdır. Al-lah'ın zatında mevcuttur. Bu tür şeylerle uğraşmanın bir yararı yoktur. Güneş deyince ışığından ayrı düşünülemez ama ışık güneşin kendisi değil, bir özelliği, sıfatıdır.

2) Mu'tezilenin sıfatları inkâr gerekçesi, biraz önce söylediğim sebebe dayanır. Eğer biz sıfatları da zatı gibi öncesiz kabul edersek o zaman kadîm (yani öncesiz varlık olan Allah) çoğalmış olur. Bu ise tevhîde aykırıdır. Sorunun basit yanıtı budur. Ama konu hakkında ayrıntıya girmek, bu köşenin boyutunu çok aşar.